

SÖKANDE

NOKAS Teknik Sverige AB, 556870-7565

MOTPART

Upphandlingsenheten i Karlshamns kommun

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2019-08-29	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Karlshamns kommun (kommunen) genomförde en upphandling avseende passagesystem och låssmedstjänster. Anbuden skulle vara myndigheten till handa den 27 mars 2019. Kommunen beslutade den 28 mars 2019 att avbryta upphandlingen. Som skäl för avbrytandebeslutet angavs att brister hade upptäckts i upphandlingsdokumentet som begränsar konkurrensen.

YRKANDEN

Nokas Teknik Sverige AB (Nokas) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska återupptas.

Kommunen bestrider bifall till ansökan om överprövning.

VAD PARTERNA ANFÖR

Nokas

Nokas anser att upphandlingen ska fortgå då Nokas har goda förutsättningar att vinna affären och att processen avbryts sent och utan tydlig orsak. Nokas har lagt anseelig tid och kraft på anbudsframtagandet. Det finns inte brister i upphandlingen som begränsar konkurrensen. Det finns minst fem potentiella anbudsgivare utöver Nokas. Det saknas konkurrensbegränsning och grund saknas därför att avbryta upphandlingen. Mot bakgrund av upphandlingsenhetens avsaknad av vetskap om upphandlingens avbrytande i kombination med uteblivna svar på direkta frågeställningar är det inte avlägset att tro att beslutsfattare har påverkats av annan i sitt beslut.

Kommunen

Kommunen har haft sakliga skäl för avbrytandebeslutet mot bakgrund av att det har upptäckts brister i upphandlingsdokumenten. Kommunen har under punkt 6.1. i ramavtalet uppgett en skrivning som innebär att den nuvarande leverantören, Nokas, inte behöver räkna med kostnader för flytt av behörighetsavtal för nycklar i sitt pris, vilket övriga anbudsgivare måste göra. Genom skrivningen gynnas den leverantör som kommunen har avtal med idag, vilket strider mot likabehandlingsprincipen i 4 kap. 1 § LOU och begränsar konkurrensen i strid med 4 kap. 2 § LOU. Kommunen har även gjort felaktiga förhandsbedömningar av hur marknaden för passagesystem och låssmedstjänster ser ut i kommunen och dess närområde. Kommunen valde att inte upphandla passagesystem och låssmedstjänster i separata delar, vilket har inneburit att det endast finns ett begränsat antal potentiella anbudsgivare som kan leverera både passagesystem och låssmedstjänster enligt kommunens krav. Kommunen har för avsikt att gå ut med en ny upphandling där passagesystem och låssmedstjänster tilldelas separata delar. Detta för att

öppna för att små- och medelstora företag ska kunna delta i upphandlingen. Ändringar i upphandlingsdokumentet gjordes den 21 mars 2019 och anbuds- tiden förlängdes till den 27 mars 2019. Upphandlingen publicerades den 25 februari 2019 och ändringarna har därför skett i ett sent skede av upphand- lingen. Detta har medfört att potentiella anbudsgivare endast haft 15 dagar på sig att lämna anbud, vilket inte står i proportion till ändringarnas vikt. Det skulle vara orimligt om kommunen tvingas vidhålla ett upphandlingsun- derlag som har dessa brister.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Av 20 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har li- dit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt rättspraxis får en upphandling avbrytas om det föreligger sakligt god- tagbara skäl för att avbryta den samma. Ett beslut om avbrytande ska ske med iakttagande av de grundläggande gemenskapsrättsliga reglerna inom offentlig upphandling såsom stadgas i 4 kap. 1 § LOU.

Det åligger den part som gör gällande att en upphandlande myndighet brutit mot bestämmelserna i LOU att visa vilka omständigheter som ligger till grund för talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunderna som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

Den upphandlande myndigheten har rätt att själv avgöra när det finns förutsättningar för att inleda en upphandling och när en inledd upphandling behöver avbrytas. Det krävs varken en undantagssituation eller tungt vägande skäl för att avbryta en upphandling, men beslutet måste grunda sig på sakligt godtagbara skäl. Kommunen har uppgett att de avbrutit upphandlingen på grund av att skrivningen i punkt 6.1. gynnar nuvarande leverantör på ett otillbörligt sätt. Av 6.1. i ramavtalet i upphandlingsdokumentet stadgas följande;

Kostnaden för flytt av eventuella behörighetsavtal på nycklar hos leverantör avseende avtalet som föregått detta avtal, ska bekostas av leverantören i detta avtal.

Förvaltningsrätten delar kommunens uppfattning att denna skrivning gynnar nuvarande leverantör på ett sätt som strider mot likabehandlingsprincipen. Kommunen har således haft godtagbara skäl att avbryta upphandlingen. Vad Nokas inte visat att det saknas godtagbara skäl för avbrytandebeslutet. Nokas har därmed inte heller lidit eller riskerat att lida skada av kommunens agerande. Ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-05)

Maria Norrman
rådman

Föredragande: Sofie Bäckström

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.